

Motion av Axel Conradi m.fl. (M) för en modern förlossningsvård i tiden

Sammanfattning

En god förlossningsvård är avgörande för att säkerställa att kvinnor och deras familjer får en positiv och trygg upplevelse under en av livets mest betydelsefulla händelser. I Region Stockholm, där befolkningen är stor och mångfacetterad, är det särskilt viktigt att vården är anpassad efter olika behov och förutsättningar. Den förändring som Moderaterna med denna motion föreslår syftar till att rusta förlossningsvården med en mer trygg bemanning och kompetens för att erbjuda en så god och trygg förlossning för kvinnan som möjligt. Det minskar stressen för medarbetarna vilket i sin tur leder till färre förlossningsskador och fler friska barn.

Bakgrund och problembild

Barnafödandet i Stockholmsregionen fortsätter att minska och enligt SCB:s senaste framskrivning kommer alla kommuner i länet att tappa 1–5-åringar både på lång och kort sikt. Enligt Statistiska Centralbyråns (SCB) senaste befolkningsframskrivning fram till år 2033 väntas invånarantalet i de allra flesta kommunerna i Stockholms län att öka långsammare än tidigare prognoser. Stockholms födande kvinnor blir äldre, fler behöver sättas igång, vilket också kan följa med ökad risk för komplikationer som gör att de födande kan behöva ligga kvar fler dygn på sjukhusen. Det i sig innebär en tyngre arbetsbelastning för vårdens medarbetare, vilket av naturliga skäl tar mer resurser i anspråk. Det är en realitet som förlossningsvårdens kapacitet måste anpassas till men som dagens förlossningsvård inte helt är anpassad till. Det gör att gravida och blivande föräldrar känner sig oroliga, kan uppleva förlossningsskräck, det kan till och med finnas direkt misstro mot förlossningsvården. När föräldrar känner misstro och oro följer en osund stress som kan försvåra både graviditet och förlossning och skapa komplikationer men som hade kunnat undvikas. Denna motion syftar till att möta alla blivande föräldrar och födande kvinnors behov av en trygg, hållbar och säker förlossningsvård.

Kvinnor ska få sitt förstahandsval inom Region Stockholm

Valfriheten för föräldrarna att kunna välja sin förlossningsklinik är sedan länge sedimenterat i Stockholm. Men själva akten att välja handlar om så mycket mer än bara själva valet. Att göra föräldrar delaktiga i sin vård skapar trygghet för den födande kvinnan och bidrar till en positiv förväntan. Att känna sig trygg, att minska stressen och osäkerheten inför förlossningen minskar risken avsevärt för att drabbas av förlossningsskador och lidande. Det är bättre för den födande såväl som för barnet. I Region Stockholm har de senaste åren runt 95% fått sitt förstahandsval, med en ambitionsnivå om att alla som vill ska få. Men en ambition med fina siffror

MOTION
2024-11-13

som funnits under lång tid måste våga bli en rättighet. Region Stockholm som Sveriges mest resursstarka Region med moderna, nyrenoverade förlossningskliniker måste ha resurserna att kunna erbjuda alla födande blivande föräldrar sitt förstahandsval av förlossningsklinik.

Förlossningsgaranti för omföderskor

För de allra flesta är den första förlossningen den mest minnesvärda, det är då man blir förälder, man genomgår något man aldrig gjort förut. Det kommer med mycket känslor, oro och förväntan. Det är viktigt att den födande kvinnan redan på barnmorskemottagningen känner tilltro till den kompetens som finns och att man kommer bli väl omhändertagen. Eftersträvansvärt är att barnmorsketeamet runt den födande kan vara med under hela förlossningskedjan, före, under och vid behov efter. För föräldrar som väntar fler barn är det därför viktigt att ges möjlighet att kunna känna samma trygghet när det andra barnet ska födas. Det betyder helt enkelt möjligheten att kunna välja och få plats på samma förlossningsklinik också andra gången i det fall man så önskar.

Adekvat bemanning och kompetens med närhet till specialistvård

I Stockholm är kvinnorna i högre utsträckning äldre än genomsnittet när man föder sitt första barn. Den är en realitet vi måste förhålla oss till och med vetskapen om att risken för komplikationer och behov av specialiserad akutvård är högre. Detta får Region Stockholm aldrig tumma på. När en gravid kvinna i stånd att föda kommer in på någon av Stockholms förlossningskliniker ska hon alltid känna full tilltro till att bemanningen är tillräcklig, med god kompetens och där akut specialistvård finns tillgänglig. Att känna trygghet i den vetskapen kan i sig minska risken för komplikationer och en säkrare förlossning.

Närhet och tilltro till förlossningsteamet

Många kvinnor upplever osäkerhet och oro inför sin förlossning. En ny enhetlig vårdmodell ska bidra till ökad trygghet, där kvinnor vet att de får samma högkvalitativa vård oavsett vilket sjukhus de väljer. Detta kan stärka förtroendet för vården och minska stressen inför förlossningen men också stärka vårdens medarbetare i deras utförande och stärka deras möjlighet att anpassa och utveckla sitt arbete utefter en föränderlig omvärld. I detta fall talar vi om ändrad demografi, fluktuationer i barnafödande och medicinsk utveckling.

Utmaningar med nuvarande modell

Dagens modell är helt på en produktionsbaserad ersättning per genomförd förlossning. Moderaterna har sedan tidigare i likhet med sjukhusen förespråkade en differentierad ersättningsmodell där man skiljer på akutvård (mer fast ersättning) och planerad vård (mer produktionsbaserad

MOTION
2024-11-13

ersättning). Förlossningsvården är att betrakta som en planerad akut verksamhet vars förutsättningar nuvarande modell för finansiering och avtal har svårt att fullt tillgodose. Moderaterna menar att finansieringsmodellen framgent bör baseras också på en viss andel fast ersättning, för att säkra en trygg och stabil bemanning med god arbetsmiljö vilket stärker den födande kvinnans rätt och möjlighet att få sina individuella behov och önskemål tillgodosedda. Motionärerna vill dock vara tydliga med att denna motion inte syftar till att på förhand ange eller bestämma en viss viktningssystem eller ersättningssystem.

En ny och modern förlossningsvård för stockholmarnas bästa

Som ett steg mot en mer enhetlig, kvalitativ och jämlik förlossningsvård som säkerställer att alla kvinnor får den bästa möjliga vården under en av livets mest betydelsefulla stunder föreslår Moderaterna en ny modell för förlossningsvården i Region Stockholm enligt nedanstående premisser:

Förlossningsklinikerna en naturlig del av sjukhusavtalen

Förlossningsvårdens förlossningskliniker organiseras inom ramen för de framtida sjukhusavtalen. Bemanning och kapacitetsplanering bör efterliknas den för akutsjukvård där sjukhusens förlossningskliniker ges full rådighet för finansiering och bemanning utifrån de premisser som gäller för de framtida sjukhusavtalen. Finansieringsmodellen kan därmed efterlikna akutsjukvårdens logik. Motionens intentioner är inte att förespråka en viss ersättningsmodell eller viktning framför en annan. Men genom att göra förlossningsklinikernas finansiering mindre beroende av volymfluktuationer och mer efterlikna akutsjukvård säkerställs en grundbemanning som kan hantera både normala och komplicerade förlossningar under dygnets alla timmar, medarbetarnas ges bättre möjligheter att vara lyhörda inför den födandes individuella önskemål och hantera de olika situationer som kan uppstå i en akut verksamhet. Så kan en rimligare arbetsmiljö för vårdens medarbetare uppnås såväl som att nå målet om att erbjuda en barnmorska per födande kvinna på samtliga av Region Stockholms förlossningskliniker. Det är en vinst för alla Stockholms blivande föräldrar. Med detta föreslås att Vårdval förlossning som eget vårdvalsavtal avvecklas.

Säkrad bemanning i övergångsperioden

När det nu föds färre barn måste tiden tas tillvara för att utveckla förlossningsvården. Att barnafödandet går ner har vi vetat under längre tid, vi oroas över att det ännu inte vidtagits några åtgärder för att säkerställa att åtminstone nuvarande bemanning kan bibehållas. Vi får inte hamna i ett läge där utfallet av det låga barnafödandet blir att förlossningsvården åläggs besparingar. Den här motionen syftar till att stoppa den utvecklingen. Rätten att välja tillsammans med tillräcklig bemanning i förlossningsvården

MOTION
2024-11-13

måste säkerställas. Därför förelår Moderaterna att en lämplig andel av Hälso- och sjukvårdsnämndens budgeterade medel för förlossningsvården under övergångsperioden utbetalas som fast ersättning.

Säkerställ kapacitet hos alla befintliga förlossningskliniker inklusive BB Stockholm

Friheten att få välja förlossningsklinik behöver inte vara avhängigt en viss avtalsmodell, valfriheten kan bevaras ändå givet att befintligt vårdutbud finns kvar och värnas. Idag och framgent kommer S:t Görans förlossningsklinik att hanteras inom ramen för akutsjukhusets upphandlade avtal. För att också behålla BB Stockholm inom ramen för Region Stockholms offentligt finansierade utbud föreslås att Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda och besluta om lämplig avtalsform som ger förutsättningar för verksamheten att fortsatt bedriva en god förlossningsvård.

Alla föräldrar ska få sitt förstahandsval av förlossningsklinik i Region Stockholm

Stockholms förlossningsvård ska alltid sätta patientens behov i centrum. Det innebär att kvinnor fortsatt ska kunna välja sin förlossningsklinik, och mellan olika förlossningsalternativ baserat på deras individuella önskemål och medicinska förutsättningar. De senaste åren har över 95% av de födande kvinnorna fått sitt förstahandsval. En ambition som funnits under lång tid med god måluppfyllelse måste över tid kunna bli en rättighet. Moderaterna menar att alla föräldrar ska få sitt förstahandsval för förlossningsklinik i Region Stockholm. Vinsterna för de födande kvinnorna är många. Att involvera föräldrarna i beslutsprocesserna kring sin vård ökar känslan av trygghet och tilltro till vården.

En sammanhållen och integrerad vårdkedja

Region Stockholms förlossningsvård behöver i högre grad främja samarbete mellan olika vårdgivare. Det rör både för, under och eftervården inklusive barnmorskor, gynekologer, psykologer och fysioterapeuter etc. Genom att integrera vården kan kvinnor få en helhetssyn på sina behov, från graviditet och förlossning till postpartum-vård. Att särskilt beakta är samverkan mellan barnmorskemottagningarna och förlossningsklinikerna, men en ytterligare viktig del är eftervården för de som drabbats av förlossningsskador.

Rehabilitering och eftervård bör även inkludera psykisk hälsa

Rehabilitering efter förlossningsskador behöver förbättras. Vad som särskilt behöver belysas är psykisk hälsa som en viktig del av förlossningsvården. Att erbjuda föräldrar, inte minst den födande kvinnan, psykologiskt stöd och rådgivning under och efter graviditeten bidrar till att minska risken för postpartumdepression och andra psykiska besvär, ett område som behöver

MOTION
2024-11-13

stärkas och särskilt fokuseras på i förlossningskedjan. Mer hjälp ska ges till kvinnor före och efter förlossningen. Inför förlossningen ska det kvinnan få information om för och nackdelar med kejsarsnitt. Efter förlossningen ska kvinnans hälsa bättre följas upp, då annars allt fokus handlar om barnet. Det är viktigt att kvinnor ges tillgång till information om möjliga förlossningsskador, Information om hjälp och råd kan om möjligt byggas ut via en tjänst i 1177 Vårdguiden.

Utveckling och uppföljning av graviditetsenkät

Region Stockholms förlossningskliniker deltar i de nationella graviditetsenkäterna där de födande får svara. Det har dock under åren framkommit kritik och synpunkter om hur dessa genomförs, när i tid svaren samlas in samt svarsfrekvensen. I samband med att förlossningsklinikerna utvecklas och blir en del av akutsjukhusens avtal bör Region Stockholm ta tillfället i akt att förbättra metoderna för att samla in och analysera data om förlossningsutfall och patientupplevelser. Det är ytterst viktigt att göra föräldrarna delaktiga i detta arbete. Genom att vara transparenta med resultaten kan förlossningsvårdgivare kontinuerligt förbättra och anpassa vården utifrån de födande kvinnornas behov.

Stärkt samverkan med primärvården

Ett nära samarbete mellan förlossningsvården och primärvården är avgörande för att säkerställa en smidig övergång mellan olika vårdnivåer i hela förlossningskedjan. Rotationstjänstgöring för barnmorskor mellan barnmorskemottagningarna och förlossningsenheterna ska med en ny modell underlättas och främjas. Detta inkluderar givetvis också det nyfödda barnets behov inom primärvården såväl som den rehabiliterande eftervården.

Dessa är viktiga steg för att utveckla och göra förlossningsvården mer personcentrerad, öka det allmänna förtroende för förlossningsvården och förbättra arbetsvillkoren för vårdens medarbetare. Givet de senaste förlossningsprognoserna såväl som erfarenheter från det senaste decenniet är det ytterst otroligt att någon aktör i närtid vill ansöka om att starta en ytterligare förlossningsenhet i Region Stockholm. Vårdval förlossning har tjänat sitt syfte i att skapa en reell valmöjlighet för den födande kvinnan att få välja sin förlossningsklinik och att Stockholm idag har fler förlossningskliniker än innan.

Men dagens vårdvalsavtal för förlossningsvården är utdaterat och har svårt att möta de krav, förväntningar och behov Region Stockholms invånare såväl som vårdens medarbetare har. Framförallt behöver finansieringsmodellen förändras och mer efterlikna en akutverksamhets logik.

MOTION
2024-11-13

Med anledning av förestående föreslår Moderaterna regionfullmäktige besluta följande:

1. Regionfullmäktige bifaller motionen i enlighet med vad som framförs ovan.
2. Regionfullmäktige ger Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att avveckla Vårdval Förlossning
3. Regionfullmäktige ger Hälso- och sjukvårdsnämnden tillsammans med Regionstyrelsen och den nya akutsjukvårdsnämnden i uppdrag att integrera förlossningsverksamheterna som en del i akutsjukhusavtalen.
4. Regionfullmäktige ger Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda och besluta om lämplig avtalsform som ger förutsättningar för BB Stockholms förlossningsklinik att fortsatt kunna bedriva förlossningsvård enligt Regionen Stockholms beställning, efter att Vårdval Förlossnings avvecklas.
5. Regionfullmäktige ger hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att utreda och vidta åtgärder för att en andel av budgeterade medel för förlossningsvården utbetalas som fast ersättning under övergångsperioden.

Axel Conradi
Moderaterna

Charlotte Broberg
Moderaterna

Lars Rådén
Moderaterna